

УДК 636.082:636.2 (477.43/44)

Заєць А.П., кандидат с.-г. наук

Мандрик М.О., Бігас О.В., наукові співробітники

Столяр Ж.В., кандидат с.-г. наук

Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН

e-mail: Stzh7777@mail.ru

ГЕНЕТИЧНА НАЛЕЖНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ДО БАТЬКІВСЬКОЇ ЛІНІЇ – ВАЖЛИВИЙ РЕЗЕРВ ПОКРАЩЕННЯ ЇХ ЕКСТЕР'ЄРНОГО ТИПУ ТА ПІДВИЩЕННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ

Результати аналізу молочної продуктивності та ознак екстер'єру корів української червоно-рябої молочної породи вказують на спадково обумовлену стійкість їх передачі через кращих бугаїв-плідників, що в свою чергу підтверджує їх високу класність і вірно обраний напрям селекції щодо консолідації породи. Встановлено, що найвищу молочну продуктивність мали дочки бугаїв ліній Елевейшина 1491007.65 (удій за I лактацію 6520-6826 кг, II – 7274-7380 кг і III – 7774 кг) та Кавалера 1620273.72 (удій за I лактацію 6499-6627 кг, II – 6959 кг і III – 7428 кг). За комплексом лінійних описових ознак корів-первісток найвищу оцінку отримали дочки бугаїв ліній Елевейшина 14910007.65, Кавалера 162027.72 та Хоновера Ред 1629391.72. Результати лінійної оцінки корів-первісток (80,0-83,5 балів) свідчать про добрий розвиток молочної породи, що у поєднанні з високою оцінкою їх вим'я (80,5-84,3 балів), створює необхідні умови для реалізації генетичного потенціалу молочної продуктивності тварин.

Ключові слова: українська червоно-ряба молочна порода, корови, бугай-плідник, лінія, молочна продуктивність, екстер'єр, лінійна класифікація.

Актуальними аспектами виробництва високоякісної продукції тваринництва є підвищення продуктивності худоби за використання кращих світових генетичних ресурсів, досягнень генетики і селекції, консолідації внутрішньопородних типів, ліній, заводських стад за умов збалансованої годівлі тварин. Світова практика тваринництва переконливо довела, що прогрес в удосконаленні порід здійснюється через визначних тварин з їх властивостями успадковувати цінні ознаки. Найважливішою проблемою подальшого розвитку та удосконалення вітчизняних спеціалізованих молочних порід, зокрема української червоно-рябої молочної породи, є відновлення вітчизняної системи селекції випробування за потомством та щорічної переоцінки бугаїв-плідників [1]. Адже відомо, що племінна цінність їх постійно змінюється із підвищенням генетичного потенціалу продуктивності в стадах, популяції. Успадкування біологічно-господарських ознак зумовлено дією генів, тому в племінних господарствах планується використовувати понад 60% сперми бугаїв-поліпшувачів комплексу біологічно-господарських ознак [7]. Отже, цілеспрямована робота із поширення цінних ліній – важливий резерв у підвищенні продуктивності всього маточного стада [2, 3, 5, 9].

Істотною часткою генетичної складової у загальній фенотиповій мінливості встановлена у дослідженні М.В. Гладія та співавторів [4]. За їх висновком, очікувати достатню результативність та ефективність селекції необхідно найперше за ознаками екстер'єру, молочної продуктивності корів і насамперед за інтенсивного використання бугаїв-поліпшувачів.

У дослідженнях ряду вчених [10, 11] підтверджена необхідність моніторингу за

розвитком ознак екстер'єру корів та ефективність використання методики лінійної класифікації їх за екстер'єрним типом, як засобу визначення індивідуальних та породних особливостей, а також племінної цінності бугаїв-плідників.

Тому, з метою підвищення рівня селекції щодо консолідації стад корів української червоно-рябої молочної породи метою та завданням наших досліджень було провести оцінку молочної продуктивності корів та ознак екстер'єру корів-первісток різних заводських ліній.

Матеріал та методика досліджень. Дослідження проводились протягом 2011-2015 років в умовах племінних заводів Вінницької області: ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Вила» с.Вила Томашпільського району, СТОВ «Колос» с. Капустяни і ДП ДГ «Олександрівське» с.Олександрівка Тростянецького району. Утримання тварин в умовах даних господарств стійлове з триразовим доїнням у молокопрод.

Об'єктом досліджень було формування молочної продуктивності та ознак екстер'єру корів української червоно-рябої молочної породи різних заводських ліній. Дослідження проведено методом ретроспективного аналізу за матеріалами племінного і зоотехнічного обліку в умовах вказаних племінних заводів. Облік молочної продуктивності проводили протягом усієї лактації один раз в декаду. До вибірки включено усіх без винятку корів з наявною інформацією за щонайменше одну закінчену лактацію. Задля нівелювання впливу фактора бугая-плідника до аналізу увійшли корови, що народились упродовж 2004-2012 років.

Оцінку екстер'єрного типу тварин проводили на 2-4 місяцях лактації за одну годину до доїння згідно з Інструкцією з класифікації (оцінки) корів молочних і молочно-м'ясних порід за типом [6] за двома системами: лінійний опис окремих ознак екстер'єру за 9-бальною шкалою та оцінка комплексних ознак типу за 100-бальною шкалою. Протягом 2013-2015 рр. в умовах ТОВ АК «Зелена долина», СТОВ «Колос» та у 2014 році в ДП ДГ «Олександрівське» проведено лінійну оцінку типу будови тіла 314 корів-первісток української червоно-рябої молочної породи.

Одержані експериментальні дані опрацьовані за методами варіаційної статистики Н.А. Плохинского [8] з використанням програмного забезпечення Statistica 6.0.

Результати досліджень. Встановлена різниця між показниками надою корів української червоно-рябої молочної породи за належністю до батьківської лінії (табл. 1). Необхідно зазначити, що в умовах СТОВ «Колос» за надоєм найбільшу цінність мають нащадки ліній: Елевейшна 1491007.65, Імпрувера 338471.74, Інгансера 343514.77, Кавалера 1620273.72 та Хановера 1629391.72. В умовах ДП ДГ «Олександрівське» кращими виявились нащадки ліній Елевейшна 1491007.65 та Кавалера 1620273.72; у ТОВ АК «Зелена долина» – Елевейшна 1491007.65, Кавалера 1620273.72, Айвенго 118997 та Чіфа 1427381.62.

Окрім цього, маточне поголів'я трьох племінних заводів, де працювали бугаї-плідники однакових ліній, характеризується майже однаковою високою молочною продуктивністю, а також добрими показниками екстер'єру, морфо-функціональними властивостями вим'я та придатністю до машинного доїння.

Враховуючи чисельність та рівень молочної продуктивності нащадків найбільш цінними виявились бугаї-плідники ліній Елевейшна 1491007.65 (удій дочок в трьох племінних господарствах встановлено в межах 6520-6826 кг за першу лактацію, 7214-7380 – за другу, 7774 кг – за третю лактацію) та Кавалера 1620273.72 (молочна продуктивність нащадків за I лактацію становила 6499-6627 кг, другу – 6959, третю – 7428 кг). Найнижчі показники надою корів одержані у всіх племінних заводах по лінії Старбака 352790.79 (удій дочок встановлено в межах 5388-5616 кг за першу, 5768-6591 – за другу та 5850-6694 кг – за третю лактацію). Необхідно зазначити, що молочна продуктивність корів української червоно-рябої молочної породи в умовах вказаних племінних заводів протягом останніх п'яти років залишається досить стабільною, що підтверджує високий генетичний потенціал стад.

Таблиця 1

Удій корів української червоно-рябої молочної породи різних заводських ліній в умовах племінних господарств Вінницької області, $M \pm m$

Заводська лінія (кличка, номер родоначальника)	Поряд- ковий номер лактац ї	Назва господарства					
		СТОВ «Колос»		ДПДГ «Олександрівське»		ТОВ АК «Зелена долина»	
		урахо- вано корів	удій за лактацію, кг	урахо- вано корів	удій за лактацію, кг	урахо- вано корів	удій за лактацію, кг
Чіф 1427381.62	I	70	5969±91,6	59	5992±81,4	91	6520±104,7
	II	29	6555±142,6	22	6377±74,3	91	6823±119,1
	III	29	7109±193,0	22	7023±165,0	84	7126±135,0
Хоновер Ред 1629391.72	I	95	6739±89,2	–	–	29	6128±135,2
	II	95	7014±86,9	–	–	29	6759±152,4
	III	–	–	–	–	29	7350±141,8
Інгансер Ред 343514.77	I	31	6765±185,4	–	–	–	–
	II	31	7200±188,1	–	–	–	–
	III	31	7288±170,5	–	–	–	–
Елевейшн 1491007.65	I	91	6738±87,1	12	6663±172,5	13	6520±200,6
	II	76	7251±104,2	–	–	6	7274±222,9
	III	59	7665±111,6	–	–	–	–
Кавалер 1620273.72	I	17	6499±156,1	18	6627±120,6	14	6580±184,4
	II	–	–	18	6959±112,2	9	7089±171,9
	III	–	–	18	7428±113,5	–	–
Старбак 352790.79	I	48	5605±114,3	39	5393±57,4	55	5662±136,0
	II	15	6591±326,1	20	5730±94,9	14	6364±184,7
	III	15	6694±380,5	14	5778±109,9	–	–
Інпрувер 338471.74	I	53	6894±224,0	–	–	–	–
	II	53	7319±183,7	–	–	–	–
	III	44	7212±155,5	–	–	–	–
Айвенго 118997	I	34	6325±164,6	–	–	11	6268±299,3
	II	34	6738±149,0	–	–	11	6730±327,1
	III	34	7097±164,0	–	–	11	7387±259,3

Результати проведеної лінійної класифікації корів української червоно-рябої молочної породи за комплексними та описовими ознаками екстер'єру залежно від походження за батьком свідчать про те, що показник загальної оцінки чотирьох комплексів екстер'єрних ознак тварин варіював у середньому із 79,6 (у дочок бугая Кадіско 578904182 лінії Валіанта 1650414.73) до 83,3 бала (у дочок Бенаро 359855968 лінії Хоновера Ред 1629391.72) (табл. 2). За комплексом лінійних описових ознак корів-первісток, найвищу оцінку отримали дочки бугая Бенаро 359855968 (лінія Хоновера Ред 1629391.72), Гольцо 14677 (лінія Елевейшна 14910007.65) та Конбео 0579810507 (лінія Кавалера 162027.72) – 83,3; 82,5 та 82,1 бали відповідно. Відмічено, що у дослідних господарствах корови мають глибоке, добре розвинуте, але не відвисле черево, характеризуються середньою кутастістю з відкритим ребром, що відносить їх до молочного типу. Вим'я ванно- та чашоподібної форми, міцно прикріплене, дійки відповідної довжини, що відповідає технологічним вимогам щодо придатності корів до машинного доїння.

Таблиця 2

Результати лінійної класифікації корів-первісток української червоно-рябої молочної породи за комплексними та описовими ознаками екстер'єру залежно від походження за батьком, балів $M \pm m$

Групи ознак	Заводська, генеалогічна лінія																			
	Чіф 1427381.62		Ховер Ред 1629391.72		Кавалер 162027.72		Валіант 1650414.73		Елевейшн 14910007.65		Старбак 352790.79									
	Кличка та інвентарний номер бугая																			
	Джорнадо 0114386106		Джорін 114414759		Бенаро 359855968		Конбео 0579810507		Каденц 51975		Кадіско 578904182		Гольцо 14677		В.П. Букмен 7355185		Рувіло 40967		С. Аудасіті 62018616	
	Назва господарства																			
	ДПДГ «Олек- сандрівське»	СТОВ «Колос»	ДПДГ «Олексан- дрівське»	СТОВ «Колос»	ДПДГ «Олексан- дрівське»	СТОВ «Колос»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»	ДПДГ «Олексан- дрівське»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»	ТОВ АК «Зелена долина» АФ ПЗ «Віла»							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13								
Ураховано дочок, голів	41	23	26	69	16	42	5	22	19	14	7	30								
комплекс ознак, що характеризує:																				
Молочний тип	79,4± 0,76	77,8± 1,12	80,0± 0,98	82,6± 0,45	80,5± 0,22	80,4± 0,68	78,4± 2,14	78,5± 1,16	82,2± 0,64	79,1± 1,06	79,7± 1,82	79,7± 0,62								
Тулуб	80,2± 0,83	80,3± 0,96	80,9± 0,94	83,5± 0,28	83,2± 0,66	82,5± 0,50	80,0± 1,90	81,4± 0,94	83,5± 0,63	80,0± 1,59	81,9± 1,64	80,7± 0,76								
Кінцівки	78,7± 0,40	78,3± 0,57	78,4± 0,66	81,6± 0,29	77,6± 0,69	80,0± 0,45	76,0± 1,55	78,9± 0,79	79,1± 0,55	78,1± 0,95	78,4± 1,15	78,0± 0,26								
Вим'я	80,7± 0,75	81,3± 0,80	80,5± 1,03	84,3± 0,56	81,6± 1,23	83,4± 0,52	82,0± 2,26	79,3± 1,22	83,7± 0,74	80,9± 0,80	82,9± 1,14	81,3± 0,56								
Загальна оцінка	80,0± 0,57	79,9± 0,65	80,1± 0,71	83,3± 0,34	81,0± 0,74	82,1± 0,36	79,8± 1,91	79,6± 0,74	82,5± 0,50	79,9± 0,77	81,4± 1,14	80,3± 0,50								
лінійні описові ознаки типу:																				
Ріст (висота у крижах)	5,2± 0,26	5,0± 0,28	5,4± 0,29	5,7± 0,12	6,0± 0,26	5,9± 0,19	5,0± 0,63	5,5± 0,29	6,2± 0,23	5,1± 0,49	5,6± 0,57	5,1± 0,19								
Ширина грудей	5,2± 0,24	5,2± 0,33	5,4± 0,29	6,2± 0,08	6,0± 0,26	5,6± 0,19	5,0± 0,63	5,5± 0,29	5,9± 0,24	4,9± 0,44	5,9± 0,60	5,0± 0,23								
Глибина тулуба	5,1± 0,24	4,9± 0,41	5,4± 0,29	6,5± 0,06	6,0± 0,26	5,2± 0,21	4,6± 0,98	5,4± 0,27	5,9± 0,24	5,0± 0,42	5,6± 0,57	5,0± 0,27								
Кугастість	4,5± 0,29	3,8± 0,39	4,9± 0,35	5,3± 0,13	5,0± 0,01	4,9± 0,23	4,2± 0,80	4,8± 0,49	5,4± 0,19	4,4± 0,39	4,7± 0,68	4,6± 0,22								
Нахил заду	5,0± 0,20	4,8± 0,35	5,1± 0,18	5,2± 0,11	5,4± 0,20	5,1± 0,17	4,6± 0,40	4,9± 0,25	5,1± 0,11	4,9± 0,25	5,3± 0,29	4,9± 0,15								

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ширина заду	5,2± 0,25	4,6± 0,36	5,5± 0,28	5,3± 0,15	5,8± 0,25	5,4± 0,20	4,6± 0,40	5,3± 0,33	5,8± 0,23	5,0± 0,30	5,9± 0,40	5,1± 0,23
Кут тазових кінцівок	4,5± 0,21	5,0± 0,22	5,2± 0,19	4,9± 0,07	4,9± 0,13	5,2± 0,12	4,6± 0,40	5,1± 0,25	5,4± 0,19	5,0± 0,29	5,3± 0,52	4,9± 0,20
Постава тазових кінцівок	4,8± 0,14	5,2± 0,22	4,9± 0,21	6,8± 0,09	4,8± 0,17	5,0± 0,14	4,6± 0,40	4,8± 0,35	5,5± 0,21	4,6± 0,31	5,3± 0,52	4,8± 0,11
Кут ратиць	5,1± 0,16	5,0± 0,22	4,9± 0,27	6,2± 0,11	4,8± 0,28	5,4± 0,16	4,6± 0,40	5,1± 0,31	5,3± 0,17	5,0± 0,36	5,0± 0,44	4,8± 0,11
Переднє прикріплення вим'я	5,0± 0,28	5,2± 0,31	5,0± 0,38	6,5± 0,20	5,4± 0,46	6,0± 0,24	5,8± 1,02	4,6± 0,42	6,1± 0,28	5,0± 0,30	5,9± 0,40	5,3± 0,21
Заднє прикріплення вим'я	5,4± 0,20	5,2± 0,25	5,2± 0,30	5,4± 0,12	6,0± 0,26	5,9± 0,16	5,8± 1,02	4,4± 0,33	6,2± 0,23	5,0± 0,47	5,9± 0,40	5,3± 0,22
Центральна зв'язка	4,6± 0,16	4,7± 0,36	4,5± 0,17	5,9± 0,08	5,0± 0,18	5,7± 0,21	5,4± 0,75	4,4± 0,20	4,8± 0,15	4,3± 0,34	4,7± 0,29	4,7± 0,13
Глибина вим'я	4,9± 0,15	5,2± 0,25	4,6± 0,16	5,7± 0,11	5,6± 0,24	5,9± 0,17	5,8± 1,02	4,8± 0,22	4,8± 0,15	4,9± 0,14	5,0± 0,01	5,1± 0,20
Розміщення передніх дійок	4,3± 0,27	4,7± 0,26	4,7± 0,29	5,1± 0,12	5,1± 0,22	5,3± 0,21	4,6± 0,40	4,6± 0,41	4,8± 0,15	4,7± 0,35	3,9± 0,60	4,8± 0,11
Розміщення задніх дійок	3,9± 0,26	5,1± 0,24	4,2± 0,30	5,0± 0,11	4,9± 0,29	5,2± 0,17	4,6± 0,40	4,1± 0,45	4,8± 0,21	4,7± 0,35	3,9± 0,60	5,2± 0,22
Довжина дійок	4,6± 0,21	4,9± 0,24	4,7± 0,26	5,2± 0,18	5,1± 0,29	5,2± 0,18	4,6± 0,40	4,7± 0,33	5,3± 0,23	4,3± 0,34	4,1± 0,60	5,0± 0,19

Залежно від отриманих балів за лінійну оцінку екстер'єру проведено розподіл корів-первісток на групи (рис. 1). Оцінку «Дуже добре» отримали 30 корів або 9,6%, «Добре з плюсом» – 187 голів або 59,6%, що достатньо для добору у селекційну групу. У цілому, оцінка корів-первісток на рівні 80,0-83,5 балів свідчить про добрий розвиток ознак молочного типу, що в поєднанні з високою оцінкою вим'я (80,5-84,3 балів), створює необхідні умови для реалізації генетичного потенціалу молочної продуктивності тварин.

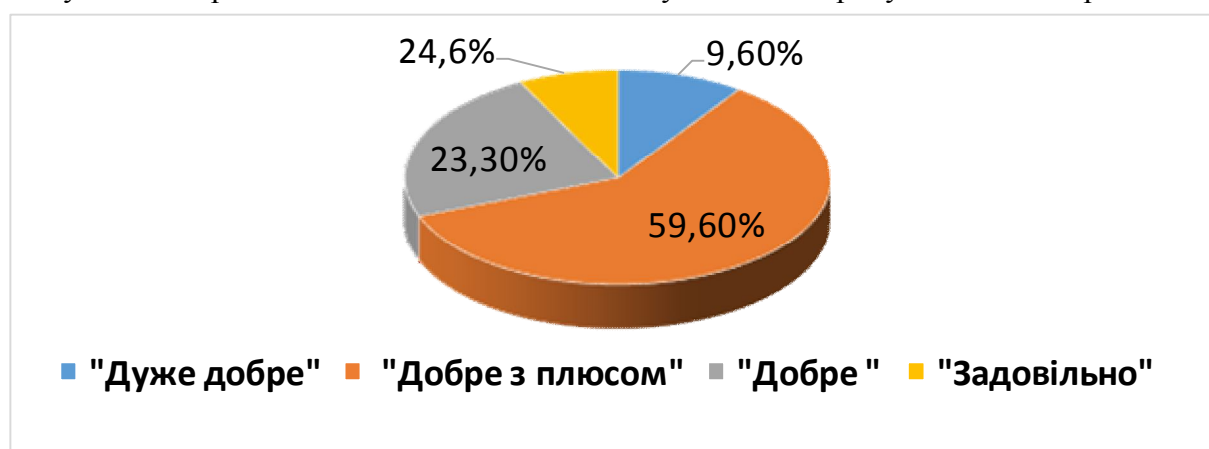

Рис. 1. Розподіл корів-первісток української червоно-рябої молочної породи на групи залежно від отриманих балів за загальну лінійну оцінку екстер'єру

Висновки та перспективи подальших досліджень. 1. В умовах племінних заводів Вінницької області з розведення корів української червоно-рябої молочної породи, враховуючи чисельність та рівень молочної продуктивності нащадків, найбільш цінними виявились бугаї-плідники ліній Елевейшна 1491007.65 та Кавалера 1620273.72.

2. Використання методикою лінійної класифікації дало змогу об'єктивно визначити рівень розвитку екстер'єрних ознак корів-первісток української червоно-рябої молочної породи, які за даними оцінки характеризуються добрим розвитком ознак молочного типу. За комплексом лінійних описових ознак корів-первісток найвищу оцінку отримали дочки бугаїв ліній Елевейшна 14910007.65, Кавалера 162027.72. та Хоновера 1629391.72.

3. Інтенсивне використання бугаїв-поліпшувачів вказаних ліній дасть змогу покращити екстер'єрно-конституціональний тип корів та підвищити рівень їхньої молочної продуктивності.

Список використаної літератури

1. Башченко М.І. Стан і перспективи порідного удосконалення молочного скотарства і відновлення системи селекції бугаїв / М.І. Башченко, Ю.П. Полупан, С.Ю. Рубан, І.В. Базишина // Розведення і генетика тварин. – 2012. – Вип. 46. – С. 79-83.
2. Буркат В.П. Теорія, методологія і практика селекції. – К.: БМТ, 1999 – 376 с.
3. Вінничук Д.Т. Шляхи створення високопродуктивного молочного стада / Д.Т. Вінничук, П.М. Мережко. – К.: Урожай, 1991. – 240 с.
4. Гладій М.В. Вплив генетичних і паратипових чинників на господарські корисні ознаки корів / М.В. Гладій, Ю.П. Полупан, І.В. Базишина, І.М. Безрутенко, Н.Л. Полупан // Розведення і генетика тварин. – К.: Науковий світ, 2014. – Вип. 48. – С. 48-61.
5. Дубін А.М. Роль бугаїв – лідерів у генетичному поліпшенні популяції // Розведення і генетика тварин. – 1995. – Вип. 27. – С. 33-36.
6. Інструкція з класифікації (оцінки) корів молочних і молочно-м'ясних порід за типом (Проект). – К. : Інститут розведення і генетики тварин НААН, 2012. – 19 с.
7. Кругляк А.П. Українська червоно-ряба молочна порода – результат реалізації нової теорії у скотарстві / А.П. Кругляк, О.Д. Бірюкова, Г.С. Коваленко, Т.О. Кругляк // Розведення і генетика тварин. – К., 2015. – Вип. 50 – С. 39-47.
8. Плохинский Н.А. Биометрия / Н.А. Плохинский. – М. : Изд-во МГУ, 1970. – 367 с.
9. Рудик І.А. Шляхи підвищення ефективності селекції та використання батьків / І.А. Рудик, М.В. Ткаченко // Вісник Білоцерківського аграрного університету. – Біла Церква, 1998. – Вип. 4 (Ч.1) - С. 301-304.
10. Селекційно-генетичні аспекти формування скотарства Північно-східного регіону України: автореф. на здоб. наук. ступ. докт. с.-г. наук за спеціальністю 06.02.01 – розведення та селекція тварин / Салогуб А.М.; Інститут тваринництва НААН, Харків, 2011 – 36 с.
11. Хмельничий Л.М. Популяційно-генетичні параметри лінійних ознак екстер'єру корів оцінених за методикою лінійної класифікації / Л.М. Хмельничий, А.О. Шкурат, С.Л. Хмельничий // Науковий вісник "Асканія-Нова". – 2012. – Вип. 5(2). – С. 166-175.

References

1. Bashchenko M.I. Stan i perspektvyv poridnoho udoskonalennya molochnoho skotarstva i vidnovlennya systemy selektsiyi buhayiv / M.I. Bashchenko, Yu.P. Polupan, S.Yu. Ruban, I.V. Bazyshyna // Rozvedennya i henetyka tvaryn. – 2012. – Vyp. 46. – S. 79-83.
2. Burkat V.P. Teoriya, metodolohiya i praktyka selektsiyi. – K.: BMT, 1999 – 376 s.
3. Vinnychuk D.T. Shlyakhy stvorennya vysokoproduktyvnoho molochnoho stada /

- D.T. Vinnychuk, P.M. Merezko. – K.: Urozhay, 1991. – 240 s.
4. Hladiy M.V. Vplyv henetychnykh i paratypovykh chynnykiv na hospodars'ky korysni oznaky koriv / M.V. Hladiy, Yu.P. Polupan, I.V. Bazyshyna, I.M. Bezrutchenko, N.L. Polupan // Rozvedennya i henetyka tvaryn. – K.: Naukovyy svit, 2014. – Vyp. 48. – S. 48-61.
 5. Dubin A.M. Rol' buhayiv – lideriv u henetychnomu polipshenni populyatsiyi // Rozvedennya i henetyka tvaryn. – 1995. – Vyp. 27. – S. 33-36.
 6. Instruktsiya z klasyfikatsiyi (otsinky) koriv molochnykh i molochno-m"yasnykh porid za typom (Proekt). – K. : Instytut rozvedennya i henetyky tvaryn NAAN, 2012. – 19 s.
 7. Kruhlyak A.P. Ukrayins'ka chervono-ryaba molochna poroda – rezul'tat realizatsiyi novoyi teoriiy u skotarstvi / A.P. Kruhlyak, O.D. Biryukova, H.S. Kovalenko, T.O. Kruhlyak // Rozvedennya i henetyka tvaryn. – K., 2015. – Vyp. 50 – S. 39-47.
 8. Plokhynskyy N.A. Byometryya / N.A. Plokhynskyy. – M. : Yzd-vo MHU, 1970. – 367 s.
 9. Rudyk I.A. Shlyakhy pidvyshchennya efektyvnosti selektsiyi ta vykorystannya bat'kiv / I.A. Rudyk, M.V. Tkachenko // Visnyk Bilotserkivs'koho ahrarnoho universytetu. – Bila Tserkva, 1998. – Vyp. 4 (Ch.1) - S. 301-304.
 10. Seleksiyno-henetychni aspekty formuvannya skotarstva Pivnichno-skhidnoho rehionu Ukrayiny: avtoref. na zdob. nauk. stup. dokt. s.-h.nauk za spetsial'nisty 06.02.01 – rozvedennya ta selektsiya tvaryn / Salohub A.M.; Instytut tvarynnytstva NAAN, Kharkiv, 2011 – 36 s.
 11. Khmel'nychyy L.M. Populyatsiyno-henetychni parametry liniynykh oznak ekster"yeru koriv otsinenykh za metodykoyu liniynoyi klasyfikatsiyi / L.M. Khmel'nychyy, A.O. Shkurat, S.L. Khmel'nychyy // Naukovyy visnyk "Askaniya-Nova". – 2012. – Vyp. 5(2). – S. 166-175.

УДК 636.082:636.2 (477.43/44)

Заєць А.П., кандидат с.-х. наук

Мандрик М.О., Бігас О.В., научные сотрудники

Столяр Ж.В., кандидат с.-х. наук

Институт кормов и сельского хозяйства Подолья НААН

e-mail: Stzh7777@mail.ru

ГЕНЕТИЧЕСКАЯ ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ КОРОВ УКРАИНСКОЙ КРАСНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ К РОДИТЕЛЬСКОЙ ЛИНИИ – ВАЖНЫЙ РЕЗЕРВ УЛУЧШЕНИЯ ИХ ЭКСТЕРЬЕРНОГО ТИПА И ПОВЫШЕНИЯ МОЛОЧНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ

Результаты анализа молочной продуктивности и признаков экстерьера коров украинской красно-пестрой молочной породы указывают на наследственно обусловленную устойчивость их передачи через лучших быков-производителей, что в свою очередь подтверждает их высокую классность и верно выбранное направление селекции по консолидации породы. Установлено, что наивысшую продуктивность имели дочери быков линий Елевейшна 1491007.65 (удой по I лактации 6520-6826 кг, II – 7274-7380 кг и III – 7774 кг) и Кавалера 1620273.72 (удой по I лактации 6499-6627 кг, II – 6959 кг и III – 7428 кг). По комплексу линейных описательных признаков коров-первотёлок наивысшую оценку получили дочери быков линий Елевейшна 14910007.65, Кавалера 162027.72 и Хоновера Ред

1629391.72. Результаты линейной оценки коров-первотёлок (80,0-83,5 баллов) свидетельствует о хорошем развитии молочного типа, что в сочетании с высокой оценкой их вымя (80,5-84,3 баллов) создает необходимые условия для реализации генетического потенциала молочной продуктивности животных.

Ключевые слова: украинская красно-пёстрая молочная порода, коровы, бык-производитель, линия, молочная продуктивность, экстерьер, линейная классификация.

UCC 636.082:636.2 (477.43/44)

Zaiets A., candidate of agricultural science

Mandryk M., Bihas O., research associate

Stoliar Zh., candidate of agricultural science

Institute of Feed research and Agriculture of Podillya NAAS

e-mail: Stzh7777@mail.ru

***GENETIC BELONGING OF COWS OF UKRAINIAN RED-AND-WHITE DAIRY BREEDS
TO THE PARENT LINE IS AN IMPORTANT RESERVE TO IMPROVE THEIR
EXTERIOR TYPE AND INCREASING OF MILK PRODUCTION***

The results of analysis of milk production and exterior traits of cows of Ukrainian Red-and-White dairy breeds indicate a hereditary resistance due to transmission through the best bull sires, which in turn confirms their high class and selected right direction to consolidate breeding species. Established that the highest milk production had daughters of bulls lines Eleveyshna 1491007.65 (milk yield per first lactation 6520-6826 kg, II - 7274-7380 kg and III - 7774 kg) and Cavalier 1620273.72 (yield per first lactation 6499-6627 kg, II - 6959 kg and III - 7428 kg). For the complex of linear descriptive features of first-calf heifers, the highest rating took daughters of bulls lines Eleveyshna 14910007.65, Kavalera - 162027.72 and Honovera Red 1629391.72. The results of linear estimation of first-calf heifers (80,0-83,5 points) suggests a good development of dairy type, combined with a high estimate of their udder (80,5-84,3 points), creates the necessary conditions for the realization of genetic potential milk productivity of animals.

Keywords: Ukrainian Red-and-White dairy breeds, cows, bull, line, milk productivity, exterior, linear classification.

*Рецензент: Кулик М.Ф., доктор с.-г. наук, професор
Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН*